

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

METHODOLOGICAL ASPECTS OF ORGANIZATION OF ACCOUNTING OF MAIN PROPERTIES

УДК 657.6:657.421

Кравченко О.В.

к.е.н., доцент кафедри бухгалтерського обліку та оподаткування

Навчально-науковий інститут бізнес-технологій «УАБС»

Сумського державного університету

Савченко А.С.

студент

Навчально-науковий інститут бізнес-технологій «УАБС»

Сумського державного університету

У статті розглянуто методичні аспекти організації обліку основних засобів на підприємствах з урахуванням сучасних умов господарювання. Наведено визначення сутності основних засобів у науковій та нормативній літературі. Проведено порівняння вітчизняного та міжнародного нормативного регулювання цього питання. Розглянуто способи визначення первісної вартості залежно від джерела надходження основних засобів.

Ключові слова: основні засоби, організація, облік, амортизація, оцінка, вартість.

В статье рассмотрены методические аспекты организации учета основных средств на предприятиях с учетом современных условий хозяйствования. Приведены определения сущности основных средств в научной и нормативной литературе. Проведено сравнение отечественного и между-

народного нормативного регулирования этого вопроса. Рассмотрены способы определения первоначальной стоимости в зависимости от источника поступления основных средств.

Ключевые слова: основные средства, организация, учет, амортизация, оценка, стоимость.

The article deals with the methodical aspects of the organization of accounting, fixed assets at enterprises taking into account modern economic conditions. The definition of the category "fixed assets" in the scientific and normative literature is given. A comparison of domestic and international normative regulation of this issue was conducted. The ways of determining the initial cost depending on the source of income of fixed assets are considered.

Key words: fixed assets, organization, accounting, amortization, valuation.

Постановка проблеми. Головною складовою ресурсного потенціалу кожного підприємства є основні засоби, які визначають стратегічні можливості їх розвитку. Стан та ефективність їх використання впливають на виконання плану виробництва підприємства та перспективу отримання прибутку. Все це потребує відповідного моніторингу ефективності їх використання задля належного управління виробничою діяльністю. Рівень забезпеченості підприємства конкурентоспроможними сучасними засобами праці та подальший процес їх відтворення й оновлення залежать від їх точного та раціонального обліку. Можливість побудови системи організації обліку передбачає отримання своєчасної, надійної та повної інформації, на підставі якої можна приймати рішення щодо управління майном на підприємстві. Проте інформація щодо основних засобів не завжди відповідає таким вимогам. Недосконалість нормативної бази, її численні зміни не сприяють формуванню такої інформації про основні засоби, приводять до її неоднозначного тлумачення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Змістовні дослідження теоретичних та методичних аспектів організації обліку й аудиту основних засобів провели М.І. Бондар, Ф.Ф. Бутинець, В.П. Пантелєєва, О.А. Петрик, Г.В. Власюк, С.Ф. Голов, В.В. Сопко, В.Г. Швець та інші вчені. Проте деякі питання мають дискусійний характер і потребують подальших досліджень.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження теоретично-методичних аспектів щодо організації обліку аудиту основних засобів, порівняння міжнародного та вітчизняного нормативного регулювання, визначення наявних проблем в організації обліку основних засобів.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Основним елементом матеріально-технічної бази підприємства є основні засоби. В економічній літературі часто ототожнюють поняття «основні засоби», «основні фонди», а в дослідженнях науковців існує багато точок зору щодо трактування цього поняття, що обумовлює виникнення певних ускладнень та непорозумінь.

У сучасних наукових дослідженнях вітчизняних та зарубіжних вчених існує багато точок зору щодо трактування поняття «основні засоби» через їх багатоаспектність та різне цільове призначення. В економічних джерелах використовують поняття «основні фонди», що означає засоби виробництва, які перебувають у процесі виробництва та використовуються поступово протягом декількох виробничих циклів, частинами переносять свою вартість на новостворений продукт [4].

Визначення терміна «основні засоби» в наукових та методичних працях вчених наведено в табл. 1.

Аналізуючи наведені визначення поняття, можемо зробити висновок, що більшість авторів акцентує увагу на таких ключових критеріях визнання основних засобів, як матеріальність, використання, термін експлуатації.

Нормативні акти трактують їх сутність таким чином:

– згідно з П(С)БО 7 основні засоби – матеріальні активи, які підприємство утримує з метою їх використання в процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, здачі в оренду, для здійснення адміністративних та соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання яких більше одного року [3];

– згідно з ПКУ основні засоби – матеріальні активи, зокрема запаси корисних копалин, нада-

Таблиця 1

Підходи до трактування сутності поняття «основні засоби»

Автор	Визначення
М.І. Бондар	Основні засоби – сукупність матеріальних активів у формі засобів праці, які багаторазово беруть участь в процесі виробничо-комерційної діяльності та переносять на продукцію свою вартість частинами [9].
Ф.Ф. Бутинець	Основні засоби – матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання їх у процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних та соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він перевищує один рік) [10].
М.Я. Дем'яненко	Основні засоби – це термін бухгалтерського обліку, синонім економічного поняття «необоротні матеріальні активи»; матеріальні цінності (виробниче майно), що споживається у виробничому процесі, тобто фізичний капітал [11].
Є.С. Пиріжок	Основні засоби – матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання їх в процесі виробництва чи поставки товарів, надання послуг, здачі в оренду іншим особам чи для здійснення адміністративних та соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (чи операційного циклу, якщо він перевищує рік) [12].

них у користування ділянок надр (крім вартості землі, незавершених капітальних інвестицій, автомобільних доріг загального користування, бібліотечних та архівних фондів, матеріальних активів, вартість яких не перевищує 6 000 грн., невиробничих основних засобів та нематеріальних активів), що призначаються платником податку для використання в господарській діяльності платника податку, вартість яких перевищує 6 000 грн. і поступово зменшується у зв'язку з фізичним або моральним зносом, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких з дати введення в експлуатацію становить більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік) [5];

– згідно з МСБО 16 основні засоби – це матеріальні об'єкти, які утримують для використання у виробництві або постачанні товарів чи наданні послуг для надання в оренду або для адміністративних цілей; за очікуванням використовуватимуть протягом більше одного періоду [8].

Основними нормативними актами, які визначають методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про основні засоби, а також порядок розкриття інформації про них у фінансовій звітності, є П(С)БО 7 та Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів, адже в цих документах їх визначення є тотожними. Це також справедливо і для національної та міжнародної практики, де поняття основних засобів співпадають за всіма головними критеріями їх визнання.

Податковим кодексом встановлено додатковий критерій, а саме вартісну межу, яку використовують для виокремлення малоцінних необоротних матеріальних активів від основних засобів (6 000 грн.), а також підкреслено, що об'єкт основних засобів визнається активом тільки тоді, коли його застосування відбувається виключно для використання у

господарській діяльності платника податку. В бухгалтерському обліку вартісну межу основних засобів підприємства можуть встановлювати самостійно в межах вибраної облікової політики. Така суперечність приводить до виникнення непорозумінь між підприємством та фіскальними органами.

Належна організація обліку основних засобів передбачає їх правильну класифікацію через розподіл їх на класи на базі конкретних ознак, властивостей та зв'язків між ними. В практичній діяльності підприємств вона використовується під час побудови організації аналітичного та синтетичного обліку об'єктів, нарахування амортизації, інвентаризації основних засобів. Чим більше виокремлено класифікаційних ознак, тим вище ступінь пізнання досліджуваних об'єктів та можливостей управління ними [2].

Виділяють декілька класифікаційних ознак, зокрема за характером функціонування, характером участі активів в різних видах діяльності підприємства, характером фінансових джерел формування активів, характером участі в господарському процесі щодо особливостей їх обігу, відповідно до чого виділяються оборотні (поточні) та основні засоби. Всі ці класифікації мають суттєві розбіжності, що знижує можливість їх використання для побудови інформаційних моделей основних засобів та потребує доопрацювання. На законодавчому рівні це питання врегульовано П(С)БО 7 та ПКУ. П(С)БО 7 виділено 9 груп основних засобів, таких як земельні ділянки; капітальні витрати на поліпшення земель, не пов'язані з будівництвом; будівлі, споруди та передавальні пристрої; машини та обладнання; транспортні засоби; інструменти, прилади, інвентар (меблі); тварини; багаторічні насадження; інші основні засоби [3].

Згідно з ПКУ також виокремлено дев'ять груп основних засобів та сім інших необоротних акти-

вів. За кожною з виділених груп встановлено мінімально допустимі строки корисного використання об'єктів для нарахування амортизації (від 2 до 20 років). Завдяки цьому стало можливим зменшення відмінностей між бухгалтерським та податковим обліком.

В міжнародній практиці (МСБО 16) немає інших необоротних матеріальних активів, застосовується поняття «класи основних засобів», а також визначено, що у фінансовій звітності слід розкрити інформацію для кожного класу основних засобів, а у П(С)БО 7 це зафіксовано у примітках до фінансової щодо кожної групи основних засобів [5].

Оцінювання активів є ключовим моментом, що визначає наявну вартість капіталу підприємства, її цінність як майнового комплексу. Саме тому правильність обліку основних засобів передбачає єдиний принцип їх грошової оцінки.

Критерії визнання основних засобів враховують наявність матеріально-речової форми; можливість достовірного визначення вартості; ймовірність отримання економічних вигід від використання; термін експлуатації більше одного року.

Слід відзначити, що навіть за наявності ймовірності отримання майбутніх вигід від активу його не відображають в балансі, якщо не можна визначити його достовірну оцінку. Об'єкт основних засобів, який відповідає критеріям визнання активом, слід оцінювати за його собівартістю.

Оцінка основних засобів регулюється П(С)БО 7. Під час оцінювання основних засобів необхідно врахувати два фактори, а саме момент, на який її слід встановлювати, та її рівень. Для цілей бухгал-

терського обліку оцінка основних засобів передбачена на дату придбання, дату балансу, дату вибуття (табл. 2).

Велике значення має здійснене оцінювання на поточний момент. Воно передбачає визначення вартості майна на момент прийняття управлінських рішень і дає змогу порівняти вартість об'єктів, що відображені в обліку. Майбутня оцінка використовується для розроблення прогнозних розрахунків, визначення можливого прибутку та ефективності підприємства. Під час первісного придбання основні засоби можуть оцінюватися за собівартістю, справедливою та залишковою вартістю залежно від способу надходження об'єкта. Законодавчо визначено, що з метою формування облікової політики використовують метод оцінки за собівартістю.

Основним способом надходження є придбання за кошти, тоді первісна вартість включає суми, сплачені постачальникам, і всі витрати за такою операцією.

Під час отримання об'єкта основних засобів в результаті обміну його оцінка залежить від того, яким був обмін, а саме подібними чи неподібними активами. У першому випадку первісна вартість отриманого об'єкта основного засобу дорівнює залишковій вартості переданого об'єкта. Якщо залишкова вартість переданого об'єкта перевищує його справедливу вартість, то первісною вартістю буде справедлива вартість переданого об'єкта з включенням різниці до витрат звітного періоду [7]. У другому випадку первісна вартість отриманого об'єкта дорівнює справедливій вартості переда-

Таблиця 2

Види оцінок основних засобів

Види оцінок	Характеристика	Застосування
Первісна вартість	Історична (фактична) собівартість основних засобів у сумі грошових коштів або справедливої вартості інших активів, сплачених (переданих), витрачених для їх придбання (створення).	Під час зарахування на баланс придбаних (створених) основних засобів.
Залишкова вартість	Різниця між первісною (переоціненою) вартістю та сумою зносу основних засобів.	Під час визначення підсумку валюти балансу.
Ліквідаційна вартість	Сума коштів або вартість інших активів, яку підприємство очікує отримати від реалізації (ліквідації) об'єктів після закінчення строку їх корисного використання (експлуатації), за вирахуванням витрат, пов'язаних з продажем (ліквідацією).	Під час проведення розрахунку сум амортизації основних засобів, списання об'єкта основних засобів.
Справедлива вартість	Сума, за якою може бути здійснено обмін активу або оплату зобов'язання в результаті операцій між обізнаними, зацікавленими та незалежними сторонами.	Під час проведення переоцінок основних засобів, отримання основних засобів в обмін на інші активи, безоплатного їх отримання.
Переоцінена вартість	Вартість необоротних активів після їх переоцінки.	Під час проведення переоцінок основних засобів, якщо залишкова вартість об'єкта суттєво відрізняється від його справедливої вартості на дату балансу.
Вартість, що амортизується	Первісна або переоцінена вартість об'єкта за вирахуванням ліквідаційної вартості.	Під час визначення сум амортизації.

ного активу, збільшеній (зменшеній) на суму грошових коштів чи їх еквівалентів, що була передана під час обміну.

Первісна вартість безоплатно отриманих об'єктів є їх справедливою вартістю з урахуванням понесених витрат.

Надходження основних засобів до статутного капіталу означає формування їх справедливої вартості за погодженням із засновниками підприємства з урахуванням понесених витрат.

Первісною вартістю під час переведення основних засобів з оборотних активів є їх собівартість, яка визначається за П(С)БО 9 та П(С)БО 16.

За рахунок різних витрат може відбуватися збільшення первісної вартості об'єктів. Це витрати, що приводять до збільшення майбутніх економічних вигід, первісно очікуваних від використання об'єкта (модернізація, модифікація, добудова, дообладнання, реконструкція). Оцінювання об'єктів основних засобів у податковому обліку відбувається за фактичними витратами на придбання, самостійне виготовлення, справедлива вартість не використовується.

Застосування оцінювання за первісною вартістю не дає змогу враховувати вплив інфляції та інших цінових змін на ринку. Під впливом інфляції та інших зовнішніх факторів з часом первісна вартість об'єктів відрізняється від вартості аналогічних об'єктів, тому вони підлягають переоцінці, в результаті якої отримують їх відновлену вартість.

Згідно з П(С)БО 7 переоцінка об'єкта основних засобів може здійснюватися, якщо залишкова вартість цього об'єкта суттєво відрізняється від його справедливої вартості на дату балансу.

В цьому випадку є можливість прийняти рішення про проведення переоцінки задля доведення вартості основних засобів до їх справедливої вартості з урахуванням ступеня зносу, модернізації, дообладнання тощо.

Для проведення переоцінки або відображення зменшення корисності об'єктів поріг суттєвості визначається в розмірі 1% чистого прибутку (збитку) підприємства або 10% відхилення залишкової вартості об'єкта від справедливої.

Здійснення переоцінки основних засобів за П(С)БО 7 є обов'язковим, тоді як МСБО 16 облік основних засобів за переоціненою вартістю розглядає як альтернативний підхід, що не є обов'язковим до застосування [3; 7].

На дату балансу оцінка основних засобів може бути визначена за базовим або альтернативним підходом:

- базовий підхід передбачає оцінку основних засобів за їх історичною собівартістю з урахуванням витрат на їх виробництво або придбання;
- альтернативний підхід передбачає оцінку основних засобів за переоціненою сумою, тобто справедливою вартістю.

Вітчизняними підприємствами застосовується базовий підхід, заснований на принципі історичної (фактичної) собівартості, який є пріоритетним для цілей бухгалтерського обліку. Альтернативний підхід використовується нечасто через відсутність встановленого алгоритму розрахунку справедливої вартості та складнощі щодо визначення справедливої ринкової вартості. Незважаючи на це, оцінка основних засобів за справедливою вартістю залишається обов'язковою відповідно до національних та міжнародних стандартів.

Відповідно до П(С)БО 19 справедлива вартість основних засобів визначається в розмірі:

- ринкової вартості для землі та будівель;
- ринкової або за її відсутності відновної вартості за вирахуванням суми зносу для машин та устаткування;
- відновної вартості за винятком зносу для інших основних засобів.

Визначити справедливу вартість можна на підставі даних про біржову вартість, прайс-листів, ймовірної продажної ціни (визначається на підставі оцінювання наявного попиту та пропозиції). При цьому необхідно враховувати вимоги принципу обачності, згідно з яким методи оцінки, що застосовуються в бухгалтерському обліку, повинні запобігати завищенню оцінки активів. В разі виникнення труднощів за таким процесом підприємство може залучити незалежних оцінювачів.

У зарубіжних країнах об'єкт основних засобів під час первісного визнання може оцінюватися за історичною собівартістю, справедливою або залишковою вартістю залежно від способу надходження. При цьому в основу первісної облікової ціни під час введення в дію основних засобів покладено фактичні витрати на придбання, будівництво, включаючи транспортування, монтаж та інші витрати з їх доведення до експлуатаційного стану.

Згідно з МСБО 16 під час оцінювання об'єктів основних засобів до вартості об'єкта може включатися резерв майбутніх витрат на демонтаж, ліквідацію об'єкта та відновлення ділянки після закінчення терміну експлуатації [8].

Порівняння вітчизняного та міжнародного облікового досвіду за питанням формування вартості об'єктів основних засобів наведено в табл. 3.

Висновки з проведеного дослідження. Отже, значна кількість наявних підходів до трактування сутності та класифікації основних засобів вказує на актуальність цього питання. Якісно й повноцінно розроблений понятійний апарат бухгалтерського обліку щодо трактування сутності основних засобів як об'єкта бухгалтерського обліку дає змогу побудувати економічно правильну систему, здатну достовірно відображати всі операції з основними засобами на рахунках бухгалтерського обліку та формувати достовірну інформацію про

Формування первісної вартості основних засобів за МСБО 16 та П(С)БО 7

Надходження	МСБО 16 [8]	П(С)БО 7 [3]
Будівництво	Об'єкти, побудовані/споруджені компанією (як і самостійно виготовлені промисловим способом), оцінюються за тими самими принципами, що й об'єкти, придбані на стороні.	Об'єкти ОЗ зараховуються на баланс підприємства за первісною вартістю.
Придбання в кредит	Якщо об'єкт надходить за допомогою залучення кредитів, то облік витрат на виплату відсотків здійснюється відповідно до МСБО 23 залежно від того, чи є цей об'єкт кваліфікованим активом, а також від умов та обставин сплати таких відсотків.	Витрати на виплату відсотків за кредит не включаються до первісної вартості об'єкта.
Обмін (негрошові операції)	Собівартість оцінюється за справедливою вартістю, якщо операція обміну має комерційну сутність, а справедливу вартість отриманого активу або відданого активу можна достовірно оцінити. Якщо придбаний об'єкт не оцінюється за справедливою вартістю, його собівартість оцінюють за балансовою вартістю відданого активу.	Справедлива вартість на дату отримання, збільшена (зменшена) на суму коштів, що була передана (отримана) під час обміну (під час обміну на неподібний об'єкт). Якщо залишкова вартість переданого об'єкта (під час обміну на подібний об'єкт) вища за справедливу вартість отриманого об'єкта, то визнається справедлива вартість, а різниця належить до витрат звітного періоду.
За рахунок грантів	Балансова вартість об'єкта може бути зменшена на суму отриманих державних грантів, якщо таке фінансування було пов'язане з придбанням саме цього об'єкта. Облік отримуваних грантів регулюється МСБО 20.	За первісного визнання придбаних за рахунок урядових грантів (коштів цільового фінансування) об'єктів вартість цих активів на суму отриманих коштів зменшувати не дозволяється.
Як внесок до статутного капіталу	—	Погоджена засновниками (учасниками) підприємства справедлива вартість об'єктів.
Витрати на створення резерву майбутніх витрат	Під час первісного оцінювання об'єктів до їх вартості може включатися резерв майбутніх витрат на демонтаж, ліквідацію та відновлення ділянки після закінчення терміну експлуатації. Такі резерви нараховуються (визначаються й оцінюються) відповідно до МСБО 37.	—

них у фінансовій звітності. Процес визнання та оцінювання основних засобів є важливим моментом в системі обліку, оскільки це впливає на достовірність фінансової звітності, дає змогу правильно визначити собівартість продукції та реальний стан діяльності підприємства, а також уникнути суперечностей між підприємством та податковою службою у цих питаннях.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Гришко Н.В., Лубенченко О.Е., Куденко М.С. Облік і аудит: навч. посібник. Алчевськ: ДонДТУ, 2013.
2. Малахов В.В., Оніщенко І.О. Удосконалення організації обліку і аудиту основних засобів на підприємстві. URL: <http://dSPACE.tneu.edu.ua/bitstream/316497/17906/1/Малахов%20В.pdf>.
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»: затв. Наказом Міністерства фінансів України від 27 квітня 2000 року № 92. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>.
4. Гарна С.О., Гончар В.О. Проблеми обліку основних засобів та шляхи їх вирішення. URL: <http://www.sworld.com.ua/konfer37/344.pdf>.

5. Самбурська Н.І. Обліково-аналітичне забезпечення управління основними засобами: теорія і практика (на прикладі підприємств водопровідно-каналізаційного господарства): монографія. Полтава: РВВ ПУЕТ, 2015.

6. Попович В.І. Облік основних засобів: порівняльний аналіз МСБО та ПСБО // Мукачівський державний університет, кафедра обліку і контролю у сфері послуг та соціальної культури. URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/natural/vnulp/Menegment/2012_721/41.pdf.

7. Чорна І.О. Ефективність використання основних виробничих фондів та розробка пропозицій щодо їх поліпшення. URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Dtr_ep/2009_2/files/Econ_02_2009_Chorna.pdf.

8. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 (МСБО 16) «Основні засоби» // IASB; Стандарт, Міжнародний документ від 1 січня 2012 року. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_014.

9. Бондар М.І. Облік і аудит основних засобів (на матеріалах аграрних підприємств Київської області): автореф. дис. ... канд. екон. наук: спец. 08.06.04. Київ, 2001.

10. Бутинець Ф.Ф., Войналович О.П., Томашевська І.Л. Організація бухгалтерського обліку. 4-те вид., доп. і перероб. Житомир: ПП «Рута», 2005.

11. Дем'яненко М.Я., Лузан Ю.Я., Саблук П.Т. та ін. Фінансовий словник-довідник / за ред. М.Я. Дем'яненко. Київ: ІАЕ УААН, 2003.

12. Пиріжок Є.С., Кулікова Н.Т. Поняття «основні засоби» та канали їх вибуття на підприємстві. Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. 2011. Вип. 2 (20).

REFERENCES:

1. Ghryshko N.V. Oblik i audyt : navch. posibnyk / N.V. Ghryshko, O.E. Lubenchenko, M.S. Kudenko. – Alchevsk: DonDTU, 2013.

2. Malakhov V.V. Udoskonalennja orghanizacij obliku i audytu osnovnykh zasobiv na pidpryemstvi [Elektronnyj resurs] / V.V. Malakhov, I.O. Onishenko. – Rezhym dostupu: <http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/17906/1/Malakhov%20B.pdf>.

3. Polozhennja (standart) bukhghaltersjkogho obliku 7 "Osnovni zasoby" [Elektronnyj resurs] // Zatv. nakazom Ministerstva finansiv Ukrainy vid 27 kvitnja 2000 roku № 92. – Rezhym dostupu: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>.

4. Gharna S.O. Problemy obliku osnovnykh zasobiv ta shljakhy jikh vyrishennja [Elektronnyj resurs] / S.O. Gharna, V.O. Ghonchar. – Rezhym dostupu: <http://www.sworld.com.ua/konfer37/344.pdf>.

5. Sambursjka N.I. Oblikovo-analityчне zabezpechennja upravlinnja osnovnymy zasobamy: teorija i praktyka (na prykladi pidpryemstv vodoprovodno-kanal-

izacijnogho ghospodarstva): monografija / N.I. Sambursjka. – Poltava: RVV PUET, 2015

6. Popovych V.I. Oblik osnovnykh zasobiv: porivnjajlnyj analiz MSBO ta PSBO [Elektronnyj resurs] / Mukachivskij derzhavnyj universytet, kafedra obliku i kontrolju u sferi poslugh ta socialjnoji kuljтуры. – Rezhym dostupu: http://www.nbu.gov.ua/portal/natural/vnulp/Menegment/2012_721/41.pdf.

7. Chorna I.O. Efektyvnistj vykorystannja osnovnykh vyrobnychkh fondiv ta rozrobka propozycij shhodo jikh polipshennja [Elektronnyj resurs] / I.O. Chorna. – Rezhym dostupu: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Dtr_ep/2009_2/files/Econ_02_2009_Chorna.pdf.

8. Mizhnarodnyj standart bukhghaltersjkogho obliku 16 (MSBO 16) "Osnovni zasoby" [Elektronnyj resurs] // IASB; Standart, Mizhnarodnyj dokument vid 01.01.2012. – Rezhym dostupu: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_014.

9. Bondar M.I. Oblik i audyt osnovnykh zasobiv (na materialakh aghrarnykh pidpryemstv Kyjivskoj oblasti): avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk: spec. 08.06.04 / Bondar Mykola Ivanovyč. – Kyjiv, 2001.

10. Butynecj F.F. Orghanizacija bukhghaltersjkogho obliku / F.F. Butynecj, O.P. Vojnalovyč, I.L. Tomashevskja. – 4-te vyd., dop. i pererob. – Zhytomyr, PP "Ruta", 2005.

11. Finansovyj slovnyk-dovidnyk / [Dem'janenko M.Ja., Luzan Ju.Ja., Sabluk P.T. ta in.]; za red. M. Ja. Dem'janenko. – K.: ІАЕ УААН, 2003.

12. Pyrizhok Je.S. Ponjattja "osnovni zasoby" ta kanaly jikh vybuttja na pidpryemstvi / Je.S. Pyrizhok, N.T. Kulikova.

Kravchenko E.V.

Candidate of Economic Sciences,
Senior Lecturer at Department of Accounting and Taxation
Educational and Scientific Institute of Business Technologies "UABS"
Sumy State University

Savchenko A.S.

Student
Educational and Scientific Institute of Business Technologies "UABS"
Sumy State University

METHODOLOGICAL ASPECTS OF ORGANIZATION OF ACCOUNTING OF MAIN PROPERTIES

In modern scientific researches of domestic and foreign scientists, there are many points of view, taking into account their multidimensional and different purpose, to the interpretation of the concept of "fixed assets". In economic sources, the term "fixed assets" is used to mean production that is in the process of production and is used gradually over several production cycles, with parts transferring its value to a newly created product.

The main normative acts defining the methodological principles for the formation of information about fixed assets in the accounting, as well as the procedure for disclosing information about them in the financial statements, are P(C)BO 7 and Methodical recommendations on the accounting of fixed assets, in these documents, their definition – are identical. This is also true for national and international practice; the concept of fixed assets coincides with all the main criteria for their recognition.

The PKU also identifies nine groups of fixed assets and seven other non-current assets. For each of the selected groups, the minimum allowable useful life of objects for depreciation (from 2 to 20 years) is set. This made it possible to reduce the differences between accounting and tax accounting.

International practice (IAS 16) does not have other non-current tangible assets, the notion of classes of fixed assets is used, and it is determined that the financial statements should disclose information for each class of fixed assets, and P(C)BO 7 in the notes to the financial statements regarding each group of fixed assets.

In accordance with P(C)BO 7, the revaluation of an item of property, plant and equipment may be carried out if the residual value of the item significantly differs from its fair value at the balance sheet date. In this case, it is possible to decide on a revaluation to bring the cost of fixed assets to their fair value: taking into account the degree of wear, modernization, pre-equipment, etc. For the revaluation or reflection of the decrease in the usefulness of the objects, the threshold of materiality is determined in the amount of 1% of net profit (loss) of the enterprise or 10% of the deviation of the residual value of the object from the fair. The revaluation of property, plant and equipment for P(C)BO 7 is mandatory, whereas in accordance with IAS 16, the accounting for property, plant and equipment at a revalued value is considered as an alternative approach not mandatory.

In accordance with IAS 16, when valuing fixed assets, an item of property value may include a provision for future costs of dismantling, eliminating an item and restoring the site after the expiration date.